

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	ISTORIE ȘI GEOGRAFIE
Departamentul	Științe Umane și Social-Politice
Domeniul de studii	ȘTIINȚE UMANISTE
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Istoria filosofiei antice				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Viorel Guliciuc				
Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Viorel Guliciuc				
Anul de studiu	1	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorizația formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DF
	Categorizația de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	30
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	25
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	-
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	153
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	• -
Competențe	• -

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Participare la cel puțin 50% din cursuri	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Participare la cel puțin 70% din seminarii
	Laborator	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Competențe cognitive:
	<i>a. Cunoaștere și înțelegere</i>
	• definirea conceptelor de: filosofie antică, darsana, yoga, yang, yin, sofism, scepticism etc
	• cunoașterea modului de argumentare al diferitelor tendințe, cât și a problematicilor definitorii ale filosofiei antice
	• cunoașterea terminologiei și a contextului cultural, respectiv științific sau istoric al diferitelor

	<p>tradiții în filosofia antică</p> <ul style="list-style-type: none"> • descrierea concepțiilor filosofice ale gânditorilor antici; • Identificarea doctrinelor fundamentale ale filosofiei antice. • Recunoașterea dimensiunii istorice a teoriilor filosofice, identificarea caracteristicilor și a impactului lor asupra culturii umane <p>b. <i>Explicare și interpretare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Interogarea locului/funcției filosofiei în cadrul diverselor domenii ale culturii și cunoașterii umane și precizarea relațiilor între acestea • explicarea și interpretarea unor idei din filosofia antică, precum și a conținuturilor teoretice specifice filosofiei în perioada antică; • analiza critică a ideilor din filosofia antică <p>Competențe instrumental-aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice • explicarea și interpretarea relației dintre structurile cognitive, axiologice și acționale pe care le presupune studiul filosofiei antice • capacitatea de a identifica și analiza conflictele teoretice din filosofii antichității • abilități de consilier în studiul filosofiei antice • abilități de cercetare în domeniul filosofiei, a filosofiei antice în particular; <p>Competențe atitudinale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea studenților de a se raporta conștient și responsabil la domeniul filosofiei antice și la rolul înțelegerii acestei perioade din istoria filosofiei în profesie • manifestarea unei atitudini pozitive față de filosofia antică; • observarea, primirea, adunarea, organizarea de date/ informații din toate sursele (documentare, bibliografice) relevante pentru o temă filosofică oarecare • evaluarea critic- constructivă a unor lucrări de seminar, texte sau comunicări științifice proprii sau ale altor autori • conștientizarea de către studenți a valorilor și principiilor fundamentale ale filosofiei antice și a modului corect de raportare la posibile situații conflictuale, în interpretare ei
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitate de argumentare, folosirea unui bagaj cultural de noțiuni ale tradiției filosofice, concepere transculturală a moștenirii filosofice europene • Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații – problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice domeniului. • Capacitatea de a-și asuma responsabilitatea și autonomia în realizarea sarcinilor. • Capacitatea de a utiliza eficient reursele de timp și tehnicile de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională. • capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea; • competența de a relaționa aceste probleme cu sfera experienței personale și cotidiene

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul își propune o introducere în studiul filosofiei antice și familiarizarea studenților cu doctrinele și problemele specifice ale acestei părți a istoriei filosofiei, asigurarea unui bagaj minimal de cunoștințe despre spiritualitatea filosofică a antichității, absolut necesar unui profesor de filosofie sau consilier filosofic formarea de deprinderi și abilități practice profesionale. • Clarificarea principalelor etape ale istoriei filosofiei antice • Cunoaștere epocii istoriei filosofiei antice cuprinse între începutul filosofiei (sec. al V-lea î.e.n.) și Evul Mediu, în tradițiile greacă și latină. Deprinderea cu conceptele fundamentale ale transferului antic de cunoaștere și dezvoltare a problemelor de școală filosofică. • Formarea conceptelor esențiale de practică a cunoașterii științifice. • Capacitatea folosirii argumentative a tradiției culturale scolastice.
-----------------------------------	---

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Filosofia și istoria filosofiei <ul style="list-style-type: none"> • Obiectul de studiu al istoriei filosofiei, principiile 	2	prelegere, expunere, curs interactiv,	

și metodele de studiere ale ei, locul în sistemul disciplinelor filosofice.		prezentare ppt;	
<p><i>Filosofia Orientului Antic</i></p> <p>a. <i>Filosofia în India antică</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Apariția și specificul filosofiei în India antică. • Surse spirituale ale apariției filosofiei indiene: Vedelor și Upanișadelor. • Orientările și școlile filosofice (darsane): Nyaya-Vaișeșica, Samchya, Yoga, Mimamsa, Vedanta, Cearvaka-Lokayata, Buddismul, Jainismul. <p>b. <i>Filosofia în China antică</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Etapele de dezvoltare și problemele centrale • Școlile filosofice principale: Daoismul, Confucianismul, Legismul. 	4	prelegere, expunere, curs interactiv, prezentare ppt;	
<p><i>Filosofia în Grecia</i></p> <p>a. <i>Filosofia presocratică</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Premisele apariției și dezvoltării filosofiei în Grecia antică • Filosofia greacă în perioada cosmologică (presocratică): școala din Milet (Thales, Anaximenes, Anaximandros); Heraclit din Efes; Pythagora; Școala din Elea; Zenon; Melissos; Pluraliștii: Anaxagora și Empedocle; Atomiștii: Leucip și Democrit <p>b. <i>Filosofia greacă în perioada clasică</i></p> <p>Sofiștii, Socrate: Învățătura despre om și cunoașterea de sine. Metoda socratică. Identitatea dintre rațiune și virtute, cunoaștere și moralitate. Eudemonismul.</p> <p>Megaricii: Euclides, Eubulides, Diodoros;</p> <p>Cinicii: Antistene, Diogene;</p> <p>Kyrenaicii: Aristip, Annikeris</p> <p>Platon: Dedublarea lumii și teoria ideilor. Învățătura despre suflet și cunoaștere. Doctrina politică (teoria statului ideal). Concepția etică și estetică.</p> <p>Aristotel: Conceptul de filosofie. Critica teoriei ideilor. Doctrina ontologică și gnoseologică. Clasificarea științelor. Învățătura despre om, societate, stat. Ideile etice și estetice.</p> <p>c. <i>Filosofia greacă în perioada elenistă</i></p> <p>Epicur și școala sa. Fizica atomistă, logica sensualistă și etica hedonistă a epicureismului. Ataraxia.</p> <p>Scepticismul: Pyrrhon, Timon, Sextus Empiricus despre existență și cunoaștere.</p> <p>Stoicismul și etapele de dezvoltare ale sale. Stoicismul nou. Seneca, Epictet, Marc Aureliu despre om, destin, fericire.</p>	18	prelegere, expunere, curs interactiv, prezentare ppt;	
<p><i>Filosofia în Roma antică</i></p> <p>Lucrețius Carus despre natura lucrurilor.</p> <p>Concepțiile lui Cicero despre om și societate.</p> <p>Neoplatonismul: Plotin, Proclus, Porfirios</p>	4	prelegere, expunere, curs interactiv, prezentare ppt;	
Bibliografie			
<ul style="list-style-type: none"> • ***, Gândirea greacă până la Platon, Buc., Științifică și Enciclopedică, 1979-1984 • Aristotel, Metafizica, Editura Iri, București 1998 • Aristotel, Politica, IRI, București, 2006; • Aristotel, Despre suflet, Humanitas, București, 2006; • Platon, Opere, Editura Științifică, București 1976-1990 • H. Armstrong, Arhitectura universului inteligibil la Plotin, Galaxia Gutenberg, 2004 • Pierre Aubenque, Problema ființei la Aristotel, ed. Teora, București, 1998 			

- Jonathan Barnes, Aristotel , Humanitas, 1996
- A.Baumgarten, V. Muscă (eds.) Filosofia politică a lui Aristotel, volum coordonat de Polirom, Iași, 2002
- F. Brentano, Semnificațiile multiple ale ființei la Aristotel, ed. Humanitas, București, 2003
- Radu Bercea, Cele mai alese Upanișade, Științifică, București, 1993
- Jean Brun, Socrate, Humanitas, 1996;
- Frederick Copleston, Istoria filosofiei (vol. I: Grecia și Roma), Bic All, București, 2007
- Paul Dussen, Filosofia Upanișadelor, Tehnică, București, 1994
- Suren Goyal, Perspective oferite de Yoga, Meridiane, București, 1994
- Viorel Guliciuc, Istoria filosofiei antice .Vol.I Filosofii Indiei,, Editura Universității „Ștefan cel Mare” 2004
- Viorel Guliciuc & Oana Lența – Is There a Connection Between Social Media and the Ancient Schools of Philosophy?, SMART 2013 - Social Media in Academia: Research and Teaching, Monduzzi Editore, MEDIMOND International Proceedings, editor Bogdan Pătruț, Proceedings of the homonyme international conference, Bacau, June 6-9 2013, pp. 187-192
- W.K.C. Guthrie, O istorie a filosofiei grecești, vol. I-III, Teora, București, 1999;
- Pierre Hadot, Ce este filosofia antică? , Polirom, Iași, 1997
- A. O. Lovejoy, Marele lanț al ființei, cap. 1 Introducere: Studiul istoriei ideilor, București, Humanitas, 1997
- Vasile Muscă, Introducere în filosofia lui Platon, Ed. Polirom, Iași, 2002;
- Adriana Neacșu, Filosofia istoriei filosofiei, Craiova, Fundația Scrisul Românesc, 2005
- Adriana Neacșu, Istoria filosofie antice, Craiova, Editura Universitaria, 2009
- Diogenes Laertios, Despre viețile și doctrinele filosofilor, ediția a II, Polirom, Iași, 1997
- Constantin Marin, Filosofia indiană, Moldova, Iași, 2000
- Giovanni Reale, Istoria Filosofiei Antice, Ed. Galaxia Gutenberg, Cluj, 2016
- Michel Onfray, O contraistorie a filosofiei (vol. I: Înțelepciunile antice), Polirom, Iași, 2008
- Leon Robin, Platon, Teora, București, 199
- Davis Ross, Aristotel, Editura Humanitas, București 1998

Bibliografie minimală

- ***, Gândirea greacă până la Platon, Buc.,Științifică și Enciclopedică,1979-1984
- Aristotel, Metafizica, Editura Iri, București 1998
- Aristotel, Politica, IRI, București, 2006;
- Aristotel, Despre suflet, Humanitas, București, 2006;
- Platon, Opere, Editura Stiintifica, București 1976-1990
- H. Armstrong, Arhitectura universului inteligibil la Plotin, Galaxia Gutenberg, 2004
- Pierre Aubenque, Problema ființei la Aristotel, ed. Teora, București, 1998
- Jean Brun, Socrate, Humanitas, 1996;
- Frederick Copleston, Istoria filosofiei (vol. I: Grecia și Roma), Bic All, București, 2007
- Paul Dussen, Filosofia Upanișadelor, Tehnică, București, 1994
- Viorel Guliciuc, Istoria filosofiei antice .Vol.I Filosofii Indiei,, Editura Universității „Ștefan cel Mare” 2004
- Viorel Guliciuc & Oana Lența – Is There a Connection Between Social Media and the Ancient Schools of Philosophy?, SMART 2013 - Social Media in Academia: Research and Teaching, Monduzzi Editore, MEDIMOND International Proceedings, editor Bogdan Pătruț, Proceedings of the homonyme international conference, Bacau, June 6-9 2013, pp. 187-192
- W.K.C. Guthrie, O istorie a filosofiei grecești, vol. I-III, Teora, București, 1999;
- Adriana Neacșu, Istoria filosofie antice, Craiova, Editura Universitaria, 2009
- Diogenes Laertios, Despre viețile și doctrinele filosofilor, ediția a II, Polirom, Iași, 1997
- Giovanni Reale, Istoria Filosofiei Antice, Ed. Galaxia Gutenberg, Cluj, 2016
- Leon Robin, Platon, Teora, București, 199
- Davis Ross, Aristotel, Editura Humanitas, București 1998

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
• Vedele și Upanișadele	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Darsanele și rolul lor în filosofia indiană	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Filosofia greacă în perioada cosmologică	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Sofiștii	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Învățătura despre om și cunoașterea de sine la Socrate. Metoda socratică.	2	Prezentare de referate; dezbateri	

• Platon și învățătura despre suflet și cunoaștere. Teoria statului ideal. Concepția etică și estetică la Platon	4	Prezentare de referate; dezbateri	
• Aristotel: problema sufletului. Teoria percepției și problema subiectului	4	Prezentare de referate; dezbateri	
• Scepticismul	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Tema destinului și cetățeanul universal în filosofia stoică	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Istoria greacă a conceptului de materie de la Platon, la Aristotel și stoici	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Gnosticismul	2	Prezentare de referate; dezbateri	
• Plotin- universul inteligibil și ierarhia	2	Prezentare de referate; dezbateri	

Bibliografie

- **, Gândirea greacă până la Platon, Buc., Științifică și Enciclopedică, 1979-1984
- Aristotel, Metafizica, Editura Iri, București 1998
- Aristotel, Politica, IRI, București, 2006;
- Aristotel, Despre suflet, Humanitas, București, 2006;
- Platon, Opere, Editura Științifică, București 1976-1990
- H. Armstrong, Arhitectura universului inteligibil la Plotin, Galaxia Gutenberg, 2004
- Pierre Aubenque, Problema ființei la Aristotel, ed. Teora, București, 1998
- A. Baumgarten, V. Muscă (eds.) Filosofia politică a lui Aristotel, volum coordonat de Polirom, Iași, 2002
- F. Brentano, Semnificațiile multiple ale ființei la Aristotel, ed. Humanitas, București, 2003
- Jean Brun, Socrate, Humanitas, 1996;
- Frederick Copleston, Istoria filosofiei (vol. I: Grecia și Roma), Bic All, București, 2007
- Paul Dussen, Filosofia Upanișadelor, Tehnică, București, 1994
- Viorel Guliciuc, Istoria filosofiei antice .Vol.I Filosofii Indiei,, Editura Universității „Ștefan cel Mare” 2004
- Viorel Guliciuc & Oana Lența – Is There a Connection Between Social Media and the Ancient Schools of Philosophy?, SMART 2013 - Social Media in Academia: Research and Teaching, Monduzzi Editore, MEDIMOND International Proceedings, editor Bogdan Pătruț, Proceedings of the homonyme international conference, Bacau, June 6-9 2013, pp. 187-192
- W.K.C. Guthrie, O istorie a filosofiei grecești, vol. I-III, Teora, București, 1999;
- Pierre Hadot, Ce este filosofia antică?, Polirom, Iași, 1997
- Vasile Muscă, Al. Baumgarten, Filosofia politică a lui Aristotel, Polirom, Iași, 2002
- Adriana Neacșu, Istoria filosofie antice, Craiova, Editura Universitaria, 2009
- Diogenes Laertios, Despre viețile și doctrinele filosofilor, ediția a II, Polirom, Iași, 1997
- Constantin Marin, Filosofia indiană, Moldova, Iași, 2000
- Giovanni Reale, Istoria Filosofiei Antice, Ed. Galaxia Gutenberg, Cluj, 2016
- Leon Robin, Platon, Teora, București, 199
- Davis Ross, Aristotel, Editura Humanitas, București 1998

Bibliografie minimală

- aferentă celei de la curs

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

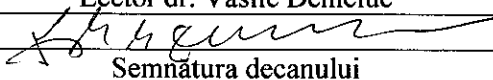
- Studenții sunt pregătiți pentru a înțelege specificul comunicării în asistență socială, a particularităților pe care relația profesională cu clienții le presupune, importanța valorilor și deontologiei profesionale.
- Se va urmări o permanentă corespondență cu realitatea socială a prezentului încât să se identifice aspectele compatibile ale tezelor filosofiei antice cu dimensiunea dinamică a contemporaneității

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	instrumentele de evaluare formativă (pe parcurs): evaluarea participării și implicării în cursul interactiv	Examen scris	50%

Seminar	evaluarea participării active în cadrul seminariilor, prezentarea de teme/referate/eseuri	Evaluarea activității pe parcurs	50%
Laborator	-		
Proiect			
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5: însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii din domeniul filosofiei antice; Corecta plasare cronologică a filosofilor antici, în succesiunea lor temporală. Identificarea principalelor opere ale filosofilor antici studiați. Explicarea elementară a doctrinelor filosofilor antici studiați.</p> <p>Standarde minime pentru nota 10: însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; cunoașterea problemelor de bază din filosofia antică; abilități, cunoștințe certe și profund argumentate din domeniu; exemple analizate, comentate; mod personal de abordare și interpretare; Cunoașterea și expunerea articulată a unor teme generale dezbătute la curs și seminar</p>			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
05.09.2019	Prof. dr. Viorel Guliciuc 	Prof. dr. Viorel Guliciuc

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
25.09.19	Lector dr. Vasile Demciuc

Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului
25.09.19	Prof. dr. Vasile Efros